

O HOSTINÁCH A HOSTIN?

Převod materiálu

David Nežil

Pořadí v lekci

27

Ž 145,15 - 16-Oči všech s nadějí vzhlíží k tobě a ty jim v pravý čas dáváš pokrm, otvíráš svou ruku a ve své přizní sytíš všechno, co žije.

Liturgické čtení-L 14,7-11

KLÍČOVÉ POJMY, DOBOVÉ A TEXTOVÉ SOUVISLOSTI

motiv hostiny – kolem něj krouží celý celý 14. kapitoly. Ježíš je pozván (v.1) do domu farizea, zřejmě na večeři (téc. slovo, které je tu užito, znamená hlavní denní jídlo, podle toho, kdy se konalo, buď oběd nebo večeře, ale také hod, hostina). Hostina je v tomto případě pořádána při příležitosti soboty (šabatu), při němž se odehraje incident s uzdravením postiženého vodnatelností. Poté dává Ježíš k dobru první podobenství – o přebírání předních míst na svatební hostině s použitím, že zasedací pořádek je nejlépe zaplňovat odspodu. Klíčová slova se týkají záměny prvních a posledních, povýšených s poníženými. Druhé použití, ve stejných intencích, směřuje k farizeovi, který večeři pořádá: když přineš hostinu, nezvi ty, kteří se ti odvděčí, ale „žebračky, chromé, kulhavé a slepé“ - tedy tytéž, jaké pak zahlédneme v posledním podobenství o hostině (v.16-24).

Zajímavý je kontrast prvního podobenství, kde je přiblížen postaven na dravosti při obsazování míst, a posledního, které líčí nezáměr o místa na hostině. Tomu (že nebyl zájem), uvědomíme, kupodivu, snáze než podobenství o obsazování míst (v.7.-11), kde Ježíš jakoby jen komentuje to, co kolem sebe vidí.

království Boží – z narážky ve v.15 můžeme vyvodit, že se v podobenstvích jedná právě o něj! Hospodářem (hostitelem) je Hospodin, jediným služebníkem Ježíš Kristus a hostina pak metaforou mesiášského vzkus. Hostina zde vyjadřuje pozitivní událost, zahrnující v sobě radost; je to tak zásadní událost, díky níž všechno ostatní dostává punc druhohadosti. Není to ryze soukromá záležitost jednotlivce (jednomu se blbě slaví); do popředí vystupuje motiv společenství, stolování s Ježíšem, které souvisí až s Večeří Páně.

- hodina večeře („když měla hostina začít“, v.17.) – to není časový údaj v našem přesném pojetí hodiny. Hodina hostiny není stanovena předem; logicky se dá předpokládat, že začne, jen co bude jídlo připraveno a hosté na svých místech. Hodina je u Lukáše vyjádřením času (kairos); vyvrcholením určité časové lhůty. Je dobré podržet si v paměti, že o ten čas skutečně přijde.

- **vymlouvat se** – v češtině je tento výraz často vnímán spíše pejorativně; zde je míněno „omluvit se“ (ve smyslu odmítnout). Z textu trvá šablona, podle které se pozvaní hosté omlouvají. Ti „všichni“ jsou zde zastoupeni těmi ukázkami, i když je zjevné, že těch, co pozvání odmítli, muselo být daleko víc... „Jeden jako druhý“ na to jdou stejně: *Něco jsem pořídil – musím to jít prověřit – prosím, omluv mne*. Jenom tomu tímto stačí konstatovat, že se oženil, což je tak závažná věc, že nepotřebuje ani omluvu. Pozvání odmítají, mají dost svých starostí. Od hostitele vlastně žádný z nich nic neočekává - hostina by byla jen další starost v jejich bohatém programu dne.

přinu? - Pro některé křesťanské vykladače se toto slovo stalo odrazovým můstkem pro násilné pokřesťanštění nebo zřevodněním použití násilí v něm „jinak vřídím“. Lidé nejsou hnáni do Božího království násilím

pod pohrůžkou trestu. To platí především při výchově dětí - má se jim dostávat opakovaného pozvání, nikoli výhrůžek a donucování.

- Neměl by zapadnout důraz na to, **ževš je p?ipraveno** (v. 17) To dává hostině její kvalifikaci a jedinečnost. Navíc, my jsme zváni a nemusíme p?ipravovat nic.

ÚSKALÍ TEXTU

- Všichni vybraní reprezentanti mají své dobré důvody, aby nep?išli. Vysvětlíte d?tem, že **problém zde neznamenají omluvy, ale priority**. Tedy to, že statky a volci mají přednost před společenstvím s hospodářem. Hostina je momentálně trapnou povinností, ne radostí. Navzdory tomu, že odložením své péče o majetek by o ni?j nijak nep?išli. V neprospěch t?et?ho pozvaného hovoří hned následující perikopa (**v. 25-27**). Ten kdo „nemá v nenávisti“ otce, matku anebo svou ženu, nem?že se stát Ježíšovým u?edníkem.- Tedy ten, kdo nemá jasno v prioritách...

- Podobenství poněkud nabourává náš pojem sv?domitosti. Pozvaní hosté se chovají vlastně podle našich m?ítek správn?, spořádan?: prvn? práce, potom zábava, prvn? rodina, potom všechno ostatní. Zd?razn?te, prosím, že **hostina v podobenství není pracovní povinností** (stejn? jako jí není ani naše víra). Z?stává radostným veselím – a p?esto má přednost.

- Kámen úrazu: to, co se jednomu zdá jako „blahoslavená možnost“, jiní odsouvají v pořadí d?ležitosti. Nesouvisí to náhodou s tím, že o Božím království vypráví - a hostiny/u pořádá právě Ježíš, kterého znalci Božích v?cí a rodáci už nejdou vypakovali? (Lk 4)

4. POM?CKY

Na začátek si zahrajte hru, při níž d?ti za doprovodu kytary, nebo za zp?vu vedoucího chodí kolem židlí (židlí je o jednu mén? než d?tí). Když zmlkne doprovod nebo zp?v, d?ti se posadí na židle. Kdo „neurve“ pro sebe židli, vypadává ze hry. Hraje se tak dlouho, dokud nezbude jen jedna židle s vít?zem. Pak ?eknete: „Takhle to chodí ve h?e nebo i v život? se s tím potkáte, ale u Ježíše, v království Božím, které s ním p?ichází, je to úplně jinak, tam je pro každého místa dost. A zazpívejte si písni?ku.,,V království Božím místa dost“.

MOTIVA?NÍ UVEDENÍ DO P?ÍB?HU

pro Teofila:

Teofil: Lukáš, potkal jsem se s názorem, že v první řadě je království Boží určeno k?es?an?m z žid? a teprve až ve druhé a t?et? řadě nám, bývalým pohan?m, nyní k?es?an?m... Jak to teda je, mají do království Božího přednostní vstup zasloužilejší a až po nich (pokud zbude místo) ti mén? zasloužilí? A co ti nezasloužilí...?

Lukáš: Povím ti jedno podobenství; království Boží je v n?m p?irovnáno k hostině, vyprávěl je kdysi Ježíš. To podobenství nastavuje zrcadlo každému z nás. Jsem zvědav, jak se v n?m poznáš ty, Teofile...”

pro mladší školní v?k:

Jak to vnímáte, když na vás v neděli ráno rodiče volají, že už je čas jít do kostela? Vyrušuje vás to z něčeho, co byste dříve rádi, nebo s tím víceméně počítáte, celkem bez problémů se zvednete a jdete s nimi...?

pro střední a starší školní věk:

Máte rádi hostiny? Co se vám vybaví nejdříve: dostatek všeho, radostná atmosféra, setkání s řadou lidí... Nebo spíše starosti se zařizováním všeho možného, spousta peněz, které to určitě bude stát, spousta času, který je nutné vynovat pro přípravu takové hostiny... ?

OSNOVY VYPRÁVĚNÍ

Podle reakce dětí můžete navázat třeba: „tak to jste na tom lín, než ti, o nichž Pán Ježíš vyprávěl své podobnosti...“; nebo: „tak to jste na tom podobně, jako ti lidé z podobnosti, které vyprávěl Ježíš na jedné hostině...“

a) pro mladší školní věk

Motivace

I. Společný stůl je připraven

II. Pozvání se omlouvají

III. Pán se zlobí, ale neznamena to konec hostiny

b) pro střední a starší

Motivace

I.. O hostinách a hostech: pozor na zasedací pořádek!

II. Ježíš doporučuje místo hostiny pro přátele dobročinné hody pro sociální případy

III. Chystá se velká hostina, ale...

IV. Prioritou pozvaných není pozvání na hostinu, posílají místo sebe omluvu

V. Hostina v ohrožení, ale...

VI. Hospodář nenechá hostinu padnout

VII. Místa pozvaných zaujímají lidé bez polí, volů a manželek, lidé všelijak málo-mocní

VIII. Přijmout pozvání, na tom vše záleží.. Nyní je čas, kdy se zve na hostinu..

VYPRÁVĚNÍ

I. O HOSTINĚ, NA KTEROU SE VŠICHNI TLAČILI

Ježíš byl jednou hostem u jednoho z předních farizeů. Když se lidé usazovali ke stolu, všiml si, že vždycky jsou nejdříve obsazena místa vepředu. Co nejbliž u hostitele. Byla to místa čestná, kdo tam seděl, ten byl ostatním na očí, byl považován za důležitější. Hodně lidí se tam snažilo protlažit, aby získali co nejlepší místo.

Kde je dneska takové dobré místo? Kam se lidé snaží protlažit dnes, aby byli slavní, aby si jich každý všiml? Chtěli byste, aby vás každý znal? Je to příjemné, když se člověk stane „hvězdou“? Musí člověk dnes něco mimořádného dokázat, aby byl známý a slavný, nebo stačí být viděn, stačí aby se o něm psalo? A naopak - je člověk, který něco umí doopravdy dobře, vždy slavný?

Když Ježíš viděl ty, kteří se drali na čestná místa, řekl: „Když tě někdo pozve na svatbu, nesedej si dopředu. Vždyť mezi pozvanými může být někdo váženější, než jsi ty, a ten, kdo vás oba pozval, přijde a řekne ti: „Uvolni mu své místo!“ a ty pak musíš s hanbou dozadu. Ale když tě někdo pozve, jdi a posať se na poslední místo; potom přijde ten, který tě pozval, a řekne ti: „Příteli, pojď dopředu!“ Pak budeš mít čest před všemi hosty.

Člověk, který seděl vedle Ježíše to slyšel a zeptal se: „To tedy znamená, že máme sedět jako pučky vždycky vzadu? Že třeba v kostele máme sedět až v zadní lavici a předstírat skromnost? To by přece bylo pokrytectví.“

„Ne, poslouvej dobře“, řekl jiný posluchač. „Jde o to, uvědomit si, proč věci děláme. Jestli nám dělá dobře, že nás za to druzí obdivují, jestli chceme sklidit uznání a pochvalu. Anebo jestli nám jde o to, že nás věci baví, umíme je, jsou dobré pro ostatní.“

Když člověk dělá věci jenom nebo především proto, aby byl slavný, uznávaný, nebo třeba bohatý, pak se to dříve nebo později pozná. Ale když člověk dělá věci poctivě - jako službu, nebo protože to umí a že ho to baví, nebo prostě dává radost i člověku k zamyšlení druhým lidem, pak se vůbec nemusí starat o to, jestli je slavný nebo ne. Nemusí se drát o své místo na slunci.

II. NEZVI TY, KDO SE TI MOHOU ODPLATIT

Koho byste si nepozvali domů?

Hostitel poslouchal Ježíšovo podobenství a přemýšlel, co to znamená právě pro něj. Přemítal: Nemusíme tedy dělat věci jenom proto, že z nich máme slávu. Máme dělat něco dobrého pro druhé. No a to právě dělám - pořádám tu hostinu pro tolik lidí, otevřel jsem jim svůj dům. To je jistě skvělé.

Ježíš se však k němu otočil a řekl: „Dáváš-li oběd nebo večeři, nezvi své přátele ani své bratry ani příbuzné ani bohaté sousedy.“ Hostitel se zarazil. „A co je na tom špatného? Proč bych nemohl pozvat ty, které mám rád?“ „No to samozřejmě můžeš. Ale přemýšlej znovu, proč to děláš. Koho k sobě zveš? Ty, kteří jsou na stejné úrovni jako ty. Lidi, od kterých si myslíš, že ti tvé pozvání oplatí. Zveš k sobě jenom ty, kteří mají podobné názory, kteří k tobě budou milí a zdvořilí – vždyť ty je vlastně zveš tak trochu kvůli sobě. Protože ti to nějak vrátí.“

Hostitel zprudka odpověděl: „A koho mám podle tebe zvát? Nějakou chátu z ulice, nebo co?“ „Ano,“ odpověděl klidně Ježíš. „Pozvi toho, kdo to opravdu potřebuje. Pozvi i lidi, kteří tě vyruší z tvého klidu. Třeba i chudé, zmrzačené, chromé a slepé. Pokud chceš udělat něco dobrého, udělej to kvůli druhým lidem a ne kvůli sobě. Právě tak poznáš, jestli děláš věci, jen aby ses zalíbil, nebo proto, že jsou skutečně dobré. A neboj se, i když sám z toho teď nic mít nebudeš, o svou odměnu nepřijdeš. Bůh na tvoje milosrdenství nezapomene.“

III. HOSTINA, NA KTEROU SE NIKDO NETLAŽIL

Kam se lidé dnes naopak netlaží? Touží hodn? lidí setkat se s Bohem? Pro? myslíte, že to tak je?

Zkoprnělý hostitel se pohroužil do svých myšlenek, ale ?lov?k, který seděl blízko, zvedl pohár a zvolal:“ Ano, blaze tomu, koho B?h odm?ní; blaze tomu, kdo m?že být na jeho hostin?.”

Ježíš se na n?j krátce podíval a za?al vypráv?t: „Byl jednou jeden ?lov?k a po?ádal hostinu.“ „To bych si dal líbit,“ ?ekl spolustolovník. „Myslíš?“ opáčil Ježíš. „Ten pán všechno pe?liv? p?ichystal, p?ipravil každý detail, nakonec už chyb?lo jen jediné. Aby p?išli hosté. Poslal tedy služebníky, aby p?ivedli pozvané. Ale když p?išli za prvním, ten vzkázal: Koupil jsem pole a musím se jít na n? podívat.“ „To byl asi n?jaký hlupák“, ?ekl ten muž sedící vedle. „Copak to nemohl nechat na jindy?“ „Možná“, odpověděl Ježíš, „ale u dalších to bylo stejné. Jeden pot?eboval vyzkoušet pár vol? a druhý se oženil a proto nemohl p?ijít.“ „No to chápu“, ozval se soused z druhé strany. „?lov?k p?ece nem?že koupit volské sp?ežení, aniž by ho vyzkoušel. A musí se starat o rodinu.“ „Já to neberu“, ?ekl ten první spolustolovník. „Když se n?kde po?ádá hostina, tak si ji p?ece nenechám ujít. Voly si m?žu vyzkoušet i zítra. A manželku m?žu vzít s sebou.“

"No vidíš, a p?itom práv? tohle spousta lidí nechápe. Myslí si, že v?it Bohu znamená mít spoustu povinností navíc. T?eba chodit do kostela, modlit se, ?íst bibli, atd. A protože už mají na práci spoustu jiných d?ležitých v?cí, tak už necht?jí mít žádnou další povinnost navíc. Nechápu, že pozvání od Boha je jako pozvání na hostinu. K radosti, k tomu, aby mohli ty svoje starosti a povinnosti odložit. Na?erpat novou sílu - práv? z modlitby, z bible, z bohoslužeb. Radši jsou dál zahrabaní ve svých povinnostech, které jsou ovšem d?ležité. Ale nikdy se nedoví, pro? to všechno vlastn? d?lají. Nemají totiž ?as se zastavit. A možná nemají chu? se zastavit a setkat se v klidu s Bohem, protože by pak mohli zjistit, kolik t?ch v?cí, které si dali za povinnost, je zbytečných a jen je okrádají o radost ze života.“

"No a nenapínej nás. Jak to nakonec dopadlo s t?mi pozvanými?“ „No to víš, když se to pán domu dozv?děl, p?kn? se naštvál a poslal svého služebníka, aby vyšel a pozval každého, koho v m?st? potká. I chudé, zmrzačené, slepé a chromé. No a ti p?išli rádi. Ale ješt? zbylo místo. Ten služebník musel vyjít ješt? jednou a sebral kdejakého tuláka, jen aby byl d?m plný. A tak se tam tehdy m?l dob?e kdekdo. Vlastn? všichni. Jenom ti, kte?í byli pozváni, ostrouhali. Víš, nenašli si ?as ani na to, aby se mohli radovat."

MODLITBA

Bože, n?kdy nás ovládá strach. Abychom nebyli bezvýznamní. Aby si nás ostatní vážili. Abychom m?li dost kamarád?, abychom nez?stali sami. Ten strach nás nutí d?lat v?ci, za které se pak t?eba i stydíme. Prosíme t?, abychom si byli jistí tím, že pro tebe máme nesmírnou hodnotu vždycky. Posílej nám prosím lidi, kte?í doopravdy milují a necht?jí, abychom se hlavn? „p?edvedli“. - D?kujeme ti, že nás zveš na hostinu. U? nás být s tebou z radosti a ne z povinnosti. Ukaž nám, jak ke své radosti pozvat i ostatní. Amen

PODN?TY PRO ROZHOVOR

-napadlo vás, jak tohle podobenství souznívá se slavením ve?e?e Pán?? Nechte d?ti vyjmenovat společné rysy. M?žete s nimi též hovo?it o tom, jakým dojmem v této souvislosti p?sobí podobenství a jakým dojmem slavení ve?e?e Pán? ve vašem sboru.

- kteří lidé jsou dnes považováni za druhohadé, podceňované, „naprosto nemožné“, neschopné úasti na „plnohodnotném životě“, znevýhodněné, postižené, pohrdané, zavržené, do zavržení se ženoucí?

- ostýcháte se, když vás někdo zve do společnosti, kde jste ještě nebyli? Máte strach z trapasu nebo se tšíte z mimořádné příležitosti?

- zkuste vyjmenovat a zapsat si, co na správné hostině nemá chybět. Pak seznam projděte a popemýšlejte, bez čeho všeho by se hostina obešla a naopak, zda jste na něco důležitého nezapomněli (radostná atmosféra, dobré vztahy, dost místa i pro neekvané příchozí...)

Odkaz na pracovní list

[27 O hostinách a hostině](#)

[31 Podobenství o hostině](#)

[11/2 Neboť tvé je království - Podobenství o hostině](#)

Odkaz na píseň

[V království Božím místa dost \(EZ694\)](#)

[Spolu laťme chleba na kolenou](#)

[Má duše Boha velebí \(BTS29\)](#)

[O? Pane muži, pokoj at? tvuži na cestách](#)

[Báje?nej bál uspoádal král? Král](#)

[Radujme se vždy společně, vzdávající chválu vdě?ně](#)

[Nás zavola?l jsi, Pane, my proto přišli sem](#)

[Dnes k sve?mu stolu zve na?s Pa?n](#)

Cílová skupina

[Mladší školní](#)

[Školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Evangelium Lukášovo](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 14,7–11](#)